

कृम् 1. 4. P. (कामति, काम्यति, क्रांत) To be fatigued or tired, be exhausted or depressed; न चकाम न विव्यथे Bk. 5. 102; 14. 101. -2 To feel sorry, pine for; S. 6. -Caus. (कामयति-ते) To fatigue, exhaust, depress, wither; U. 3. 30.

कृमः, कृमयः, कृमयुः Fatigue, languor, exhaustion; विनोदितदिनकृमाः कृतरुचश्च जांबूनैः Si. 4. 66; Ms. 7. 151; S. 3. 21.

क्रांत *p.p.* [कृम्-क्त] 1 Fatigued, tired out, तमातपक्रांत R. 2. 13, Me. 18, 35; V. 2. 23. -2 Withered, faded: क्रांतो मन्मथलक्ष एष नालिनीपत्रे नखैरर्पितः S. 3. 26; R. 10. 48. -3 Lean, thin, emaciated. -4 Depressed in spirits, exhausted.

क्रांतिः *f.* [कृम्-क्तिन्] Fatigue. -**Comp.** -**छिद्** *a.* refreshing, invigorating.

कृव् 4 A. (कृव्यते) To fear, be afraid (according to some 1 A also).

क्रिद् 4 P. (क्रियति, क्रिन्न) To become wet, be damp, be moist. -Caus. To moisten, wet; न चैनं क्रेदयंत्यापः Bg. 2. 23; Bk. 18. 11.

क्रिन्न *a.* Wet, moistened; running (as an eye). -**Comp.** -**अक्ष** *a.* bleary-eyed. -**वर्धन्** *n.* watering of the eyes. -**हृद्** *a.* tender-hearted.

क्रेवः [क्रिद्-भावे घञ्] 1 Wetness, moisture, dampness; Sānti 1. 29; R. 7. 21. -2 Running, discharge from a sore. -3 Distress, suffering; R. 15. 32 (-उपद्रव Malli.)

क्रेदक *a.* Wetting, moistening. -**कः** 1 Phlegm. -2 One of the fires in the body.

क्रेदन् *m.* The moon.

क्रेदन *a.* [क्रिद्-णिच्-ल्युट्] Wetting, making wet. -**नः** Phlegm. -**न्** 1 Wetting, moistening. -2 Trickling, oozing.

क्रेदुः 1 The moon. -2 Morbid combination of the three humors of the body (सेनिपात).

क्रिद् 1 U. (क्रिदति-ते) To lament.

क्रिब् *f.* Ved. The created world.

क्रिश 4 A. (also P. according to some authorities) (क्रियते, क्रिष्ट or क्रिशित) 1 To be tormented, be afflicted, suffer; अय्युपदेशमहणे नाति-क्रिद्यते वः शिष्या M. 1; वयः परार्ये क्रिद्यते साक्षिणः प्रतिभूः कुलं Ms. 8. 169. -2 To torment, molest. -II 9 P.

(क्रिदनाति, क्रिष्ट, क्रिशित) 1 To torment, afflict, molest, distress; क्रिदनाति लब्धपरिपालनवृत्तिरेव S. 5. 6; एवमाराध्यमानोपि क्रिदनाति भुवनत्रयं Ku. 2. 40; R. 11. 58. -2 To suffer, feel pain.

क्रिशित, -क्रिष्ट *p.p.* 1 Distressed, suffering pain or misery. -2 Afflicted, tormented. -3 Faded. -4 Inconsistent, contradictory; *e. g.* माता मे बंध्या. -5 Elaborate, artificial, (as a composition). -6 Put to shame. -7 Wearied; hurt, injured. -8 Being in a bad condition, worn. -9 Marred, impaired; S. 5. 19; Pt. 1. 11; S. 6. 9; disordered; S. 7. 14. -10 Dimmed, made faint; Ku. 2. 19. -11 Injured, hurt; S. 6. 19 -**ष्टं** A contradictory statement. -**Comp.** -**वर्धन्** *n.* a disease of the eyelids.

क्रिष्टिः *f.* 1 Affliction, anguish, distress, pain. -2 Service.

क्रेषः [क्रिष्-भावे घञ्] 1 Pain, anguish, suffering, distress, trouble; किमात्मा क्रेषस्य पदमुपनीतः S. 1; क्रेषः फलेन हि पुनर्नवतां िधत्ते Ku. 5. 86; Bg. 12. 5. -2 Wrath, anger. -3 Care, trouble. -4 Worldly occupation. -**Comp.** -**अपह** *a.* allaying pain, consoling, palliative. (-हः) a son. -**कर** *a.* causing pain or trouble. -**क्षम** *a.* capable of enduring trouble.

क्रेषक *a.* [क्रिष्-वृज्] Giving pain, troublesome.

क्रेषित *a.* Pained, distressed.

क्रेषिन् *a.* 1 Causing pain or suffering -2 Harting, injuring.

क्रीब् 1 A. (क्रीवते) 1 To be impotent, to behave like a eunuch. -2 To be timorous, to be modest or unassuming.

क्रीब (व) *a.* 1 Impotent, neuter, emasculated; Ms. 3. 150, 4. 205; Y. 1. 223. -2 Unmanly, timid, weak, weak-minded; R. 8. 84; क्रीबान् पलायिता Mk. 9. 5. -3 Cowardly. -4 Mean, base. -5 Idle. -6 Of the neuter gender. -**वः, -वं** (-वः, -वं) 1 An impotent man, a eunuch; न मूत्रं फेनिलं यस्य विष्टा चाप्सु निमज्जति । मेद्ं चोन्मादशुक्राभ्यां हीने क्रीबः स उच्यते ॥ Kātyāyana quoted in Dāyabhāga. -2 The neuter gender.

क्रेब्धं (व्यं) 1 Impotence (lit.); वरं क्रेब्धं पुंसां न च परकल्त्राभिगमने Pt. 1. -2 Unmanliness; timidity, cowar-

dice; क्रेब्धं मा स्म गमः पार्यं Bg. 2. 3. -3 Impotence, powerlessness; R. 12. 86.

कृ 1 A. (कृवते) To move, go.

क्रेर 1 A. (क्रेरते) 1 To speak articulately. -2 To impede, hinder. -3 To strike, kill. -4 To distress.

क्रेतकिकं Fermented liquor.

क्रोमं, क्रोमन् *n.* [कृ गतौ मानिन्] 1 The lungs. -2 The bladder.

क्रोशः Ved. Fear; Rv. 6. 46. 14.

क *ind.* 1 Whither, where; क तेऽ-न्योन्यं यत्राः क च नु गहनाः कौतुकरसाः U. 6. 33; क-क when repeated in co-ordinate sentences imply 'great difference,' or 'incongruity'; क रजा हृदयप्रमाथिनी क च ते विश्वसनीयमायुधे M. 3. 2; क सूर्यप्रभवो वंशः क चास्पविषया मतिः R. 1. 2; Ki. 1. 6; S. 2. 18. -2 Sometimes क is used in the sense of the loc. of किम्: क प्रदेशे *i. e.* कस्मिन्प्रदेशे. (a) With a following अपि it means (1) somewhere, anywhere; (2) sometimes. (b) With a following चित् it means (1) in some places; प्रस्निग्धाः कचिद्विद्युर्बिफलभिदः सूच्यत एवोपलाः S. 1. 14; Rs. 1. 2; R. 1. 41; (2) in some cases; कचिद् गोचरः कचिन्न गोचरोऽर्थः. कचित्-कचित् (a) in one place-in another place, here-here; कचिद्दीपावाद्यं कचिदपि च हाहेति रुदितं Bh. 3. 125, 1. 4. (b) now-now (referring to time); कचित् पथा संचरते सुराणां कचित् धनानां पततां कचिच्च R. 13. 19.

कत्व *a.* Belonging to what place, being where.

कण् 1 P. (कणति, कणित) 1 To sound (indistinctly), jingle, tinkle; इति घोषयतीव डिडिमः करिणो हस्तिपकाहतः कणन् H. 2. 86; कणन्मणिनुपुरी Amaru. 28; Rs. 3. 24; Me. 36. -2 To hum, warble (as bees &c.); sing indistinctly; Ku. 1. 54; U. 3. 24; Bk. 6. 84.

कणः, कणनं, कणितं, कणः 1 A sound in general. -2 The sound of any musical instrument. -**नः** A small earthen pot or boiler.

कथ् 1 P. (कथति, कथित) 1 To boil, decoct. -2 To digest.

कथः A decoction, solution prepared with a continued or gentle heat.

कथनं [कथ्-ल्युट्] Boiling, decocting.